

Nr 203.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse; given Stockholms slott den 14 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Conrad Carleson.

Förslag

till

förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse.

Häri genom förordnas, att bestämmelserna i förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse, icke skola äga tillämpning, i vad de avse andra ämnen än dels utländsk potatis, dels ämne, som innehåller utländsk potatis.

Denna förordning träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer, och gäller tillsvidare till dag, som likaledes av Konungen bestämmes, dock ej längre än till den 1 mars 1918.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 april
1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Carleson anförde härefter:
Enligt förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelserika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse, skall en särskild skatt av 8 öre utgå för varje kilogram vid sådan tillverkning använd majs eller ämne innehållande majs, utländsk potatis samt maniokarot och därmed jämförliga ämnen, med vilka åsyftats bland annat tapioka-, kassawa- och arrowrot. Skatten har tillkommit i syfte att förekomma att man till men för den inhemska potatisodlingen komme att vid stärkelsefabrikationen inom landet i större omfattning övergå till användning av utländska råämnen.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 7 november 1916 dagtecknad skrift har aktiebolaget Svenska stärkelseintressenter gjort framställning om upphävande tillsvidare av ovannämnda förordning den 25 juli 1912.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 1 saml. 170 häft. (Nr 202—204.) 2

Härvid har bolaget framhållit, att det borde med hänsyn till den rådande bristen å potatis genom ifrågavarande skatts borttagande beredas möjlighet att för tillverkning av stärkelse använda majs, varigenom vunnnes, förutom avsevärda fördelar för tillverkare av stärkelse och de många viktiga därav beroende industrier, den förmånen att avsevärda kvantiteter potatis kunde komma konsumtionen till godo. Därtill komme, att vid användning av majs vid stärkelsefabrikation cirka 40 procent av majsquantiteten och cirka 60 procent av majsens fodervärde återvunnnes i avfallet.

Kommerskollegium och lantbruksstyrelsen.

Över bolagets berörda framställning hava kommerskollegium och lantbruksstyrelsen den 19 december 1916 gemensamt avgivit infortrat utlåtande och därvid anfört: »De skäl, som föranledde tillskapandet av ifrågavarande skatt å majs, kunna under nu rådande förhållanden icke åberopas för ett bibehållande av skatten. Tvärtom synes situationen på livsmedelsmarknaden hava utvecklats så, att man torde böra söka främja användandet av majs för stärksetillverkningen för att låta potatisen till så stor del som möjligt komma till användning som matpotatis. Bristen på stärkelse torde dessutom redan nu vara så kännbar att ett underhjälpande av tillverkningen av stärkelse framstår såsom önskvärt.

Då enligt vad ämbetsverken inhämtat ifrågavarande skatteförordning icke hittills varit i tillämpning, torde ett suspenderande av förordningen icke heller ur budgetsynpunkt möta något hinder.

På grund av vad sålunda anförts få ämbetsverken tillstyrka, att Eders Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder i syfte att skatten å majs, använd vid tillverkning av stärkelse, varder upphävd tillsvidare under år 1917.»

Kontrollstyrelsen.

Kontrollstyrelsen, som jämväl blivit hörd i ämnet, har i sitt den 10 februari 1917 avgivna utlåtande tillstyrkt framställningen, men tillika erinrat, dels att skäl syntes kunna förekomma att tillsvidare upphäva den särskilda skatten ej blott å majs utan även å övriga ämnen varå enligt berörda förordning den 25 juli 1912 skatt skall utgå, med undantag av utländsk potatis, dels ock att det torde böra inrymmas befogenhet för Kungl. Maj:t att pröva och avgöra, huruvida och under vilka tider ifrågavarande särskilda skatt bör upphävas, dock ej för längre tid än intill den 1 mars 1918. Kontrollstyrelsen har slutligen meddelat, att för första gången, nämligen i slutet av förra året, anmälan gjorts om påbörjande av stärksetillverkning av majs vid Lyckeby i Blekinge län.

De i ärendet hörda ämbetsverken hava således icke haft något att erinra mot ett provisoriskt suspenderande av ifrågavarande skatt, med undantag av vad den gäller utländsk potatis. Även mig synes en sådan åtgärd väl motiverad under nuvarande förhållanden, då den inhemska potatisen i första hand bör användas till människoföda och den fabriksmässiga tillverkningen av potatisstärkelse med hänsyn härtill också är förbjuden, varför skattens uppgift att skydda en sådan tillverkning är för närvarande förfallen. Å andra sidan bör, så länge någon för den inhemska potatisodlingens intressen skadlig konkurrens därmed icke skapas, intet särskilt hinder läggas i vägen för det, som kan egga den enskilda företagsamheten att med användande av utländskt råmaterial uppträffa produktionen av den för många viktiga näringar behövliga stärkelsen. Visserligen har nyligen beslag blivit lagt å den inom landet befintliga majsens, men härav träffas icke den vara, som därefter importereras. Den föreslagna skattefriheten kan måhända i sin mån uppmuntra till import och synes mig också därför lämpligen böra medgivas. Då den, som jag finner riktigt, begränsas till högst den 1 mars 1918, kan den ej heller under instundande odlingsperiod verka hämmande på lusten till odling i så stor skala som möjligt av potatis inom landet. Lämpligt synes under alla förhållanden vara, att Kungl. Maj:t får i sin hand att bestämma såväl dagen för skattefrihetens inträdande som ock dess upphörande före nämnda dag, då den i alla fall skulle upphöra.

Såsom de hörda ämbetsverken erinrat, har skatten hittills icke inbragt statsverket några inkomster, vadan någon minskning i hittills beräknat skattebelopp icke heller av skattefriheten skulle följa.

Föredragande departementschefen uppläste härefter ett förslag till förordning i ämnet, som han i anslutning till det nu anförda låtit upprätta, och hemställde att Kungl. Maj:t i nådig proposition måtte föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle proposition i ärendet till riksdagen avlätas av den lydelse bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Schumacher.

Departementets
chefen.

